

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ซึ่งได้นำแนวคิดตามหลักอาชญาวิทยาที่พิจารณาว่าผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดคือ ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องเร่งรักษาโดยด่วน มิใช่เป็นอาชญากร ประกอบกับแนวคิดตามหลักแทนการดำเนินคดีอาญาที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยการนำมามาตรการบำบัดรักษามาใช้แทนการดำเนินคดีอาญาตามแบบพีริปคก กล่าวคือ เมื่อผู้ต้องหาว่าเสพและครอบครอง เสพและครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือเสพและจำหน่ายยาเสพติดในจำนวนเล็กน้อย ถูกจับกุมและนำตัวมาส่งพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องนำตัวผู้ต้องหาขึ้นไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหรือสี่สิบสี่ชั่วโมงแล้วแต่กรณี เพื่อให้ศาลสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดที่สถานตรวจพิสูจน์ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หากผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นก็จะต้องเข้าสู่กระบวนการบังคับบำบัดรักษา ซึ่งมีระยะเวลาครั้งละไม่เกินหกเดือน หากไม่หายก็จะขยายระยะเวลาออกไปอีกได้คราวละไม่เกินหกเดือน โดยรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสามปี ซึ่งหากผลการบำบัดรักษาเป็นที่พอใจ คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้นั้นก็จะได้รับการปล่อยตัวไป และถือว่าพ้นจากความผิดนั้นด้วย แต่หากผลการบำบัดรักษาไม่เป็นที่พอใจของคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือรักษาไม่หายนั่นเอง ผู้นั้นก็จะต้องถูกดำเนินคดีตามปกติต่อไป นอกจากนี้ ในระหว่างการตรวจพิสูจน์คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถขยายระยะเวลาการตรวจพิสูจน์จากระยะเวลาสิบห้าวันออกอีกได้ไม่เกินสามสิบวัน ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน โดยในระหว่างการตรวจพิสูจน์นี้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดอาจปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหานั้น โดยมีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันก็ได้ อีกทั้งในช่วงระหว่างการบำบัดรักษานั้นก็สามารถยื่นระยะเวลาลงหรือขยายระยะเวลา หรือจะลงโทษแก่ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่หลบหนีสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ให้อำนาจในการควบคุมตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หรือการบำบัดรักษาโดยการขยายระยะเวลาดังกล่าวนี้ ย่อมถือว่าเป็นบทบัญญัติที่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ ได้บัญญัติ

รับรองไว้ และการจำกัดสิทธิเสรีภาพเช่นนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้อำนาจศาลจึงจะกระทำได้ และเมื่อวิเคราะห์ถึงบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์หรือการบำบัดรักษา ประกอบกับการวิเคราะห์ถึงความชอบด้วยกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแล้ว ย่อมเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบทบัญญัติดังกล่าวที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารควบคุมตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดนั้น เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาจากสาระสำคัญของกฎหมายและหลักการ หรือคุณค่าที่อยู่เบื้องหลังบทบัญญัติที่เป็นลายลักษณ์อักษรเทียบเคียงระหว่างพระราชบัญญัตินี้กับรัฐธรรมนูญสำหรับกระบวนการตรวจสอบอำนาจทางฝ่ายบริหารของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดซึ่งถูกจำกัดหรือได้รับผลกระทบกระเทือนจากการควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์หรือการบังคับบำบัดรักษานี้ และรวมถึงการถ่วงดุลอำนาจทั้งสามฝ่าย อันได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และฝ่ายบริหาร สามารถดำเนินการได้ผู้เสพ หรือผู้ติดยาเสพติดเอง หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือผู้อื่น เพื่อประโยชน์ของผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลท้องถิ่นที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญา เพื่อให้มีคำสั่งให้ปล่อยตัวได้ ซึ่งการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ปล่อยตัวนี้เป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่บัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและตามรัฐธรรมนูญนั่นเอง นอกจากนี้ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเอง หรือนุคคลดังกล่าว รวมถึงประชาชนทั่วไปที่อาจได้รับผลกระทบจากบทบัญญัตินี้และเห็นว่าเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญก็สามารถร้องขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา หากผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพิจารณาตรวจสอบในเบื้องต้นแล้วเห็นว่าเป็นจริงตามคำร้องเรียนหรือมีประเด็นว่ากฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ก็สามารถเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ หากเปรียบเทียบกับกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของต่างประเทศ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา มาเลเซีย สิงคโปร์ และออสเตรเลีย จะเห็นได้ว่ากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของประเทศดังกล่าวนี้ ได้บัญญัติให้กระบวนการบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะการจำกัดสิทธิเสรีภาพด้วยการควบคุมตัวนั้น ต้องดำเนินการผ่านกระบวนการยุติธรรมทางศาลหรือต้องได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดหรือควบคุม กำกับดูแล โดยศาล หากการควบคุมตัวนั้นกระทำโดยฝ่ายบริหารฝ่ายเดียวอย่างแท้จริง กล่าวคือในประเทศสหรัฐอเมริกา ศาลมีอำนาจส่งผู้ติดยาเสพติดให้โทษที่มีได้ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญาปรากฏต่อหน้าศาล เพื่อให้แพทย์ตรวจพิสูจน์ ถ้าผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด ศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ติดยาเสพติดนั้น ไปคุมตัวไว้ใน

สถานพยาบาลเพื่อบำบัดรักษาและแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลา 6 เดือน ถึง 42 เดือน โดยทุกขั้นตอนในกระบวนการบำบัดรักษาที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้ติดยาเสพติดจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจศาล แม้ในทางปฏิบัติศาลมิได้เป็นผู้ควบคุมตัวเพื่อการบำบัดรักษาก็ตาม แต่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรายงานเสมอเพื่อตรวจสอบว่าดำเนินการภายใต้ขอบเขตอำนาจศาล และมีความถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ซึ่งหากไม่ถูกต้องโดยศาลเห็นเองหรือผู้ติดยาเสพติดหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอศาลก็สามารถแก้ไขหรือเยียวยาได้ทันที หรือในประเทศมาเลเซียที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมตัวผู้ซึ่งต้องสงสัยว่าจะติดยาเสพติด โดยให้กักตัวไว้ในที่เหมาะสมเป็นระยะเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมงเพื่อทำการตรวจพิสูจน์สารเสพติดได้ หากผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด เจ้าหน้าที่จะต้องนำตัวบุคคลนั้นมาแสดงต่อศาล และถ้าศาลเชื่อว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด บุคคลนั้นต้องได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพได้เป็นเวลา 2 ปี ซึ่งการควบคุมตัวผู้ติดยาเสพติดในกระบวนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพนี้ถือว่าเป็นการกระทำภายใต้อำนาจศาล แม้ในบางกรณีดูเหมือนว่าเป็นการใช้อำนาจฝ่ายบริหารอย่างเดียว อาทิ การให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการขยายระยะเวลาการบำบัดรักษาในแต่ละช่วงของการปฏิบัติที่กฎหมายกำหนดไว้ครั้งละไม่เกิน 6 เดือนออกไป หากผลการบำบัดรักษาไม่หายหรือไม่เป็นที่พอใจ แต่การขยายระยะเวลาดังกล่าวก็ยังคงอยู่ในระยะเวลา 2 ปีที่ศาลได้มีคำสั่งไว้ในการส่งตัวผู้ติดยาเสพติดเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือในประเทศสิงคโปร์ แม้เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจจับกุมบุคคลใดซึ่งกระทำหรือต้องสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และผู้อำนวยการของสำนักงานกลางยาเสพติดให้โทษ มีอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ของรัฐตรวจพิสูจน์สารเสพติดในบุคคลนั้น หากผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้ติดยาเสพติด และผู้อำนวยการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพก็จะส่งบุคคลนั้นเข้ารับการรักษายาเสพติดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพเป็นเวลา 6 เดือนก็ตาม แต่ศาลมีอำนาจที่จะทำการไต่สวนเองหากพบว่าบุคคลใดถูกกักตัวไว้โดยมิชอบในสถานพยาบาล และถ้าศาลเห็นว่าบุคคลนั้นไม่ควรถูกกักตัวไว้ ก็อาจสั่งให้ปล่อยตัวผู้นั้นจากสถานพยาบาลหรือในประเทศออสเตรเลียที่ใช้มาตรการแทนการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดภายใต้ัน โยบายยาเสพติดแห่งชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการบังคับใช้กฎหมาย การตรวจสอบการศึกษาและการบำบัด โดยได้ให้อำนาจฝ่ายตำรวจในแต่ละรัฐที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอัน ได้แก่ เสพ หรือเสพและครอบครองยาเสพติด จำนวนเล็กน้อยเข้ารับการศึกษาศึกษาและการบำบัดรักษา หากมีหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดเพียงพอ และผู้กระทำความผิดรับสารภาพว่าได้กระทำความผิดจริง ประกอบกับ ไม่มีประวัติการก่ออาชญากรรมรุนแรง รวมทั้งผู้กระทำความผิดยินยอมหรือตกลงในการเข้ารับการศึกษาศึกษาหรือการประเมินและการบังคับบำบัดรักษาแทนการถูกดำเนินตามกระบวนการยุติธรรมปกติ ซึ่งฝ่ายตำรวจหรือสาธารณสุขจะต้องเสนอโครงการมาตรการ

แทนการดำเนินคดีอาญาด้วยการศึกษาและบำบัดรักษานี้ต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อขออนุญาตดำเนินการ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ก็คือศาล เนื่องจากหากภายหลังผู้กระทำผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ยินยอมหรือตกลงไว้ ก็สามารถดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามปกติแก่ผู้นั้นได้ จะเห็นได้ว่าระบบการบังคับบำบัดรักษากึ่งสมัครใจของประเทศออสเตรเลียนี้แม้จะดำเนินการทางฝ่ายบริหารโดยแท้ แต่ก็ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของศาล ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบนี้ จะเห็นได้ว่าการบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดของไทยตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยอาศัยคณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นกลไกหลัก ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารอย่างมาก ไม่มีการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจ โดยเฉพาะอำนาจการจำกัดสิทธิเสรีภาพด้วยการควบคุมตัว แม้จะเพื่อประโยชน์ในการบำบัดรักษา ก็ตามยังขาดความชัดเจน แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับการใช้อำนาจที่ผ่านการพิจารณาโดยศาล การใช้ อำนาจทางฝ่ายบริหารในการควบคุมตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเพื่อบังคับบำบัดรักษาเสพติด อันเป็นอำนาจจำกัดสิทธิเสรีภาพบุคคลของฝ่ายตุลาการย่อมเป็นการใช้อำนาจที่มีขอบในบริบทของ กฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจไว้ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการขัดหรือแย้งต่อความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดที่รับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลมิให้ถูก กระทบกระเทือนจากการใช้อำนาจใด ๆ ที่มีขอบ

อย่างไรก็ดี แม้การบังคับบำบัดรักษาเสพติดจะเป็นมาตรการหลักตามนโยบายของ รัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความต้องการยาเสพติด (Demand Reduction) ให้ลดน้อยลงด้วยการแก้ไขบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดให้หายขาด สามารถกลับคืนสู่สังคมและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมเหมือนเช่นบุคคลปกติทั่วไปก็ตาม แต่ทั้งนี้ ทั้งนี้ก็จำเป็นต้องให้ความสำคัญและคำนึงหรือตระหนักถึงความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมาย (Due Process of Law) และ “หลักนิติธรรม” (Rule of Law) ดังคำกล่าวปรารภขององค์การอนามัย โลก (World Health Organization : WHO) ที่ว่า “การบังคับบำบัดนั้นจะต้องสอดคล้องกับกฎหมาย และศีลธรรม สิทธิของปัจเจกบุคคลจักได้รับการปกป้องจากระบบนิติธรรม” ซึ่งเป็นหลักประกัน สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญด้วย กล่าวคือ ต้องให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสพหรือผู้ติดยา เสพติด รวมทั้งจะต้องเยียวยาแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน ในกรณี ที่ปรากฏว่ากระบวนการบังคับบำบัดรักษานั้นอาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย กระทบกระเทือนถึงสิทธิ เสรีภาพของเขา อันจะทำให้การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมาก ยิ่งขึ้นสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลที่ถือว่าผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดคือ “ผู้ป่วย” มิใช่ “อาชญากร” จำเป็นต้องได้รับการรักษา

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ปัจจุบันนี้สภาพปัญหาอาสพฤติกอยู่ในสถานการณ์ที่สามารถควบคุมได้โดยมิได้ส่งผลกระทบต่อการค้าทางชีวิตในสังคมของประชาชนมากนัก เนื่องจากสัมฤทธิ์ผลที่ดียิ่งของการใช้มาตรการปราบปราม แต่ก็จำเป็นต้องพัฒนามาตรการบำบัดรักษา อันเป็นมาตรการหลักอย่างหนึ่งในการปรับใช้เพื่อลดความต้องการอาสพฤติก และช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาอาสพฤติกที่มีความซับซ้อนค่อนข้างมากกว่าการใช้มาตรการปราบปรามเพียงด้านเดียว หากพิจารณากระบวนการบังคับบำบัดรักษาอาสพฤติกที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดย่อมเห็นได้ว่ายังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติเท่าใดนัก การใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ โดยเฉพาะอำนาจการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลด้วยการควบคุมตัวผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดเพื่อการบำบัดรักษาซึ่งกระทำโดยฝ่ายบริหารนั้นไม่สอดคล้องรองรับกับหลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติธรรม รวมทั้งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น จึงเห็นสมควรให้พัฒนามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการบังคับบำบัดรักษาผู้เสพหรือผู้ติดยา โดยการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19 โดยกำหนดช่องทางการเข้าสู่ระบบการบังคับบำบัดรักษาได้ 3 ทาง คือ

(1) ให้ศาลสอบถามผู้กระทำความผิดเสียก่อนว่าได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของพนักงานสอบสวนจริงหรือไม่ หากผู้กระทำความผิดรับสารภาพและไม่ปรากฏว่าเคยต้องโทษตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก หรือไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ก็ให้มีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปเข้ารับการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด ถ้าผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานศาลพร้อมนำเสนอแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อศาล หากศาลเห็นชอบก็ให้มีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหานั้นเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้ให้ชัดเจน

(2) ในกรณีผู้ต้องหาปฏิเสธตามข้อกล่าวหาของพนักงานสอบสวน ให้ศาลมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้นั้นไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด ถ้าผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานศาลพร้อมนำเสนอแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ต่อศาล หากศาลพิจารณาแล้วเห็นชอบก็ให้ศาลมีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไว้ให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการควบคุมตัวอย่างเข้มงวดในระหว่างการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่มีระบบการควบคุมมิให้หลบหนี ทั้งนี้เมื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนหายเป็นปกติแล้ว ให้ส่งตัวต่อพนักงานอัยการฟ้องพิจารณาดำเนินคดีต่อไป

(3) ในการตาม (1) หรือ (2) หากผลการตรวจพิสูจน์ปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่มีไข้ผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานศาลพร้อมกับส่งตัวผู้ต้องหาต่อพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินคดีผู้ต้องหาต่อไป

2. เพิ่มเติมมาตรา 19/1 โดยกำหนดช่องทางการเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดรักษาสำหรับผู้ที่ไม่ได้ต้องการทำความคิดตามมาตรา 19 กล่าวคือ ในกรณีผู้ใดเป็นผู้เสพหรือติดยาเสพติด และก่อนความคิดปรากฏ ประสงค์ขอเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด หรือบิดา มารดา สามี ภริยาหรือญาติ หรือบุคคลที่มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ หากศาลไต่สวนแล้วเห็นสมควร ก็ให้มีคำสั่งส่งตัวผู้ต้องหาเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าผู้ต้องหาไม่มีสถานภาพเช่นเดียวกับผู้ต้องหาตามมาตรา 19 โดยอนุโลม

3. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19 วรรคสาม โดยกำหนดให้ศาลต้องกำหนดระยะเวลาการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติดไว้ให้ชัดเจนไม่เกินสิบห้าวัน

4. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 21 วรรคสอง โดยกำหนดการขยายระยะเวลาการตรวจพิสูจน์ออกไปได้อีกในกรณีจำเป็นนั้นต้องเป็นไปตามคำสั่งศาล โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยความเห็นชอบและได้รับมอบหมายของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ยื่นคำร้องขอต่อศาลก่อนสิ้นสุดระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ในมาตรา 19 วรรค 2

5. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 25 วรรคสอง และวรรคสาม โดยกำหนดการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต้องกระทำโดยคำสั่งศาลเท่านั้น โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยื่นคำร้องขอต่อศาล ส่วนในการลดระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้น คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดสามารถกระทำได้ตามที่เห็นสมควร แต่กำหนดให้ต้องแจ้งให้ศาลทราบ

6. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 29 โดยกำหนดเพิ่มเติมในกรณีที่เกิดอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเปรียบเทียบคดี และมีกรดำเนินการตามที่เปรียบเทียบแล้วก็ให้คดีการหลบหนีที่คุมขังดังกล่าวเป็นอันระงับไป

7. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 33 โดยกำหนดเพิ่มเติมให้คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพต้องแจ้งผลให้ศาลด้วย ในกรณีผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่พอใจและถือว่าผู้นั้นพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา 19